Lietas arhīva Nr. C-4617-17/6
ECLI:LV:RPPT:2017:1213.C68461717.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2017. gada 13.decembrī

Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas tiesnese M.Miltiņa
ar tiesas sēdes sekretāru S.Renerti
piedaloties prasītājam /pers. A/, tā juridiskās palīdzības sniedzējam zv. adv.Jānim Muceniekam un atbildētājai /pers. B/, atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Tiesa tiesas sēdē

k o n s t a t ē j a

2017.gada 11.augustā /pers. A/ (turpmāk arī - prasītājs) cēlis tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk arī - atbildētāja) par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, kurā pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu lūgts tiesu samazināt noteikto uzturlīdzekļu apmēru /pers. C/ līdz 95 *euro* apmērā mēnesī, jeb 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; noteikt no 2018.gada 22.novembra uzturlīdzekļu apmēru /pers. C/, 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz /pers. C/ pilngadībai un piedzīt no atbildētājas visus ar tiesāšanos saistītos izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2016.gada 8.februāra spriedumu civillietā Nr.C31446913 no prasītāja par labu atbildētājai piedzīti uzturlīdzekļi meitas /pers. C/ uzturam 170 *euro* ik mēnesi sākot no 2014.gada 13.janvāra līdz /pers. C/ pilngadībai, bet ne mazāk kā valstī noteiktie minimālie uzturlīdzekļi.

Kopš 2016.gada 8.februāra būtiski mainījušies prasītāja dzīves apstākļi: prasītājs ir nodibinājis jaunu ģimeni, kurā dzimusi meita /pers. D/, ievērojami samazinājies prasītāja ienākumu apmērs, sarežģījusies veselība, kuri objektīvi prasītājam liedz veikt uzturlīdzekļu maksājumus tik lielā apmērā, kādā to noteikusi tiesa ar 2016.gada 8.februāra spriedumu.

Prasītājs ir izdienas pensijā un saņem izdienas pensiju 408,72 *euro*. Proti, ienākumu apmērs ir ļoti būtiski (vairāk par pusi) samazinājies. Pēc nodokļu nomaksas, prasītāja saņemtā izdienas pensija ir 368,76 *euro* apmērā.

2017.gadā prasītājam ir veiktas vairākas medicīniskās manipulācijas (operācijas). Veselības stāvokļa dēļ prasītājam nav iespējas veikt kādu papildus darbu, lai gūtu ienākumus.

Prasītājs ir gatavs turpināt rūpēties un gādāt par savu meitu /pers. C/, veicot uzturlīdzekļu maksājumus valsts noteiktajā minimālajā apmērā katru mēnesi līdz meitas pilngadībai.

Prasītājs regulāri veic uzturlīdzekļu maksājumus, kā arī pilnā apmērā sedz meitas mūzikas skolas izdevumus (vidēji EUR 40 mēnesī).

2017.gada 29.septembrī tiesā saņemti **atbildētājas paskaidrojumi** (lietas 37.-38. lapa), kuros norādīts, ka prasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu neatzīst un lūdz noraidīt.

Atbildētāja norāda, ka ik mēnesi meitas uzturēšanai un audzināšanai vidēji tiek izlietoti 390 *euro*. Izdevumi par mājokli, dzīvokļa apsaimniekošanas izdevumi, komunālie pakalpojumi, gāze, elektrība, televīzija/internets, kā arī nekustamā īpašuma nodoklis kopā gadā veido 1552.00 *euro*, attiecībā uz meitu šie izdevumi ir 776 *euro* gadā vai 64,66 *euro* mēnesī. Papildus norādītas šādas pozīcijas: ēdināšanas izdevumi 3,00 *euro* dienā, 90 *euro* mēnesī ; apģērbs, apavi, higiēnas piederumi vidēji 77 *euro* mēnesī; angļu valodas kursi reizi nedēļā, maksa par mēnesi 32 *euro;* mākslas vingrošanas nodarbības, cena par 2016./2017. mācību gadu sastādīja 50 *euro*; sporta apģērbs, mākslas vingrošanas body 26,85 *euro*; baseins 7 *euro* 1 reize, mēnesī ap 20 *euro*; ēdināšana bērnu dārzā 35,15 *euro* mēnesī; rotaļlietas, grāmatas un citas izklaides - vidēji 20 *euro* mēnesī.

Lai nodrošināt bērnam visu augstāk minēto atbildētāja strādā divos darbos, Valsts Policijā un autoskolā par instruktoru un ceļu satiksmes noteikumu pasniedzēju.

Prasītājam ir augstākā izglītība, viņš perfekti prot trīs valodas, šīs prasmes dod labas iespējas atrast papildus darbus, neveicot fiziskās aktivitātes, pat strādājot no mājas, t.k prasītājam ir iespējas savus ienākumus palielināt.

Tiesas sēdē prasītājs prasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu uzturēja un sniedza paskaidrojumus atbilstoši prasības pieteikumā norādītajam. Paskaidroja, ka pagājušā gada ikgadējā komisijā atklāja problēmas ar sirdi, bija jātaisa steidzama operācija, kas nebija plānota. Operācijā tika ievietota sirds vārstuļa protēze. Operācija nebija vienkārša, radās sarežģījumi, bija vīruss un prasītājs atkārtoti atgriezās slimnīcā, septembrī bija rehabilitācija Vaivaros, rehabilitācija jāturpina, šobrīd ir iesniegti dokumenti uz invaliditāti. Zāles bez valsts kompensācijas izmaksā 50 *euro* mēnesī. Uz rokas pensiju saņem 380 *euro*. Nekādu citu papildus ienākumu nav. Piestrādāt nevar veselības stāvokļa dēļ. Apgādībā ir vēl viens bērns.

Tiesas sēdē atbildētāja prasību neatzina un sniedza paskaidrojumus atbilstoši tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norādītajam.

Noklausījusies pušu paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudot un novērtējot tos kopsakarā ar pārējiem lietā iegūtajiem pierādījumiem, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2016.gada 8.februāra spriedumu no prasītāja par labu atbildētājai piedzīti uzturlīdzekļi meitas /pers. C/ uzturam 170 *euro* ik mēnesi sākot no 2014.gada 13.janvāra līdz /pers. C/ pilngadībai, bet jebkurā periodā – ne mazāk kā valstī noteiktos minimālos uzturlīdzekļus. (lietas 7.-12. lapa).

Prasītājs ir cēlis tiesā prasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, lūdzot samazināt uzturlīdzekļu apmēru meitas /pers. C/ uzturam līdz 95 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Atbildētāja celto prasību neatzīst un uzskata par nepamatotu. Uzskata, ka prasītājam ir iespējas atrast papildus darbu, tādā veidā palielinot savus ienākumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Tiesa atzīst, ka spēkā stājies tiesas spriedums par piespriestiem periodiskiem maksājumiem, neierobežo tiesības tam vecākam, kurš maksā

līdzekļus bērna uzturam, strīdus gadījumā, mainoties apstākļiem, vērsties tiesā ar prasību par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, tāpēc Prasītājs ir tiesīgs sniegt prasību tiesā par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Judikatūrā ir norādīts, ka ar tiesas spriedumu noteikta uzturlīdzekļu apmēra grozīšanai, šajā gadījumā samazināšanai, ir nepieciešams konstatēt, ka ir notikušas to apstākļu izmaiņas, proti, ir mainījies uztura devēja mantiskais stāvoklis (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 12.maija spriedumu lietā Nr.SKC-511/2010*).

Ievērojot, ka konkrētajā gadījumā netiek izšķirts strīds par uzturlīdzekļu piedziņu, bet gan par jau piedzīto uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, tiesai nav pamata pārvērtēt atbildētājas paskaidrojumos ietverto uzturlīdzekļu aprēķinu, jo prasība uz šiem pamatiem nav celta, t.i. ka pēc sprieduma taisīšanas būtu samazinājušies nepieciešamie izdevumi bērna vajadzību nodrošināšanai.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka katrai pusei pienākumu pierādīt tos faktus, uz kuriem tā atsaucas, kā arī savu prasījumu un iebildumu pamatojumu.

Ar prasības pieteikuma pievienoto Valsts policijas 2017.gada 18.aprīļa izziņu apstiprinās, ka prasītājs ar 2017.gada 22.aprīli atvaļināts no dienesta iekšlietu iestādēs sakarā ar noteiktajām prasībām neatbilstošu veselības stāvokli (lietas 16.lapa).

Ar prasības pieteikuma pievienoto Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2017.gada 16.maija lēmumu Nr.17/975749 apstiprinās, ka prasītājam no 2017.gada 23.aprīļa piešķirta izdienas pensija 408,72 *euro* mēnesī (lietas 13.-14.lapa).

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības kopiju apstiprinās, ka prasītājs ir 2016.gada 20.augustā dzimušās /pers. D/ tēvs (lietas 18. lapa), kuras uzturēšanā prasītājam jāpiedalās vismaz minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, kas šobrīd atbilstoši bērna vecumam ir 95 *euro.*

No lietas materiālos esošajiem VSIA „Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīca" Latvijas kardioloģijas centra izrakstiem no stacionārās pacienta medicīniskās kartes izriet, ka prasītājam 2017.gada 12.jūnijā veikta aortas vārstuļa protezēšana (lietas 19.-20.lapa).

No lietas materiālos esošā Iekšlietu ministrijas poliklīnikas 2017.gada 9.novembra nosūtījuma uz veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisiju izriet, ka prasītāja vispārējais stāvoklis ir vidēji smags. Pašlaik veselības stāvokļa dēļ prasītājs nevar strādāt, prasītājs turpina lietot medikamentus un novērojas pie kardiologa (lietas 58.lapa).

Lai izvērtētu prasītāja lūgumu - samazināt no viņa piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa izvērtē vecāku materiālo stāvokli.

Ielūkojoties Tiesu informatīvās sistēmas (TIS) Zemesgrāmatu nodalījuma datu bāzē, tiesa konstatē, ka prasītājam ir reģistrētas īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu Nr.2 , /Nosaukums A/ - 2, Tumšupe, Ropažu nov.

No Tiesu informatīvās sistēmas (TIS) Ceļu satiksmes drošības direkcijas datiem redzams, ka prasītāja īpašumā reģistrēti divi transportlīdzekļi (statuss - norakstīts, izslēgts, neaktīvs).

Ielūkojoties Tiesu informatīvās sistēmas (TIS) Zemesgrāmatu nodalījuma datu bāzē, tiesa konstatē, ka atbildētājai ir reģistrētas īpašuma tiesības uz nekustamajiem īpašumiem /adrese/ un /adrese/.

No Tiesu informatīvās sistēmas (TIS) Ceļu satiksmes drošības direkcijas datiem ir redzams, ka atbildētājas īpašumā reģistrēti divi transportlīdzekļi /TL marka/600, 2005.izlaiduma gads un Audi A3, 2005. izlaiduma gads.

Attiecībā uz atbildētājas ienākumiem un mantisko stāvokli, lietā nekādi pierādījumi nav iesniegti, vien rakstveida paskaidrojumā tiesai atbildētāja norādījusi, ka strādā divās darba vietās.

Citi pierādījumi par to, ka prasītājam un atbildētājai būtu vēl kādi ienākumi, kuri būtu jāņem vērā, lemjot par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu, nav iegūti.

Izvērtējot augstākminētos pierādījumus, tiesa atzīt, ka prasītājs ir pierādījis apstākļus, lai tiesa lemtu par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu.

Tiesa uzskata, ka pēc Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2016.gada 8.februāra sprieduma pieņemšanas būtiski mainījušies apstākļi, t.i., šobrīd prasītājs veselības stāvokļa dēļ nestrādā, līdz ar ko ir samazinājušies prasītāja ienākumi, bez meitas /pers. C/ prasītājam ir pienākums uzturēt vēl vienu bērnu.

Saskaņā ar Civillikuma 179.pantu abu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Saskaņā ar minētā likuma panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Tiesa ņem vērā, ka prasītāja ienākumi, proti, mantiskais stāvoklis, nav tāds, lai viņš no izdienas pensijas 408,72 *euro* mēnesī, pirms nodokļu nomaksas, būtu spējīgs samaksāt līdzšinējos 170 *euro* mēnesī meitas /pers. C/ uzturam.

Tāpat tiesa ņem vērā citus uzturlīdzekļu maksātāja bērnus, lai attiecīgās summas piedziņa vienam bērnam nenostāda viņu priviliģētā stāvoklī salīdzinājumā ar pārējiem atbildētāja bērniem. (*sk., piemēram, Senāta 2010.gada 13.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-99*). Minētais nenozīmē, ka tiesa var atbrīvot vecāku no pienākuma uzturēt kādu no bērniem pavisam, bet gan to, ka vecākam līdzvērtīgi jāpiedalās visu bērnu uzturēšanā.

Izvērtējot lietā iegūtās ziņas par prasītāja ienākumiem un mantas stāvokli kopsakarā ar to, ka prasītāja apgādībā bez meitas /pers. C/ ir vēl viens nepilngadīgs bērns, tiesa atzīst, ka ir pamats prasību apmierināt un samazināt ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2016.gada 8.februāra spriedumu piedzīto uzturlīdzekļu apmēru līdz 95 *euro* ik mēnesi.

Sakarā ar to, ka Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga var mainīties un ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši bērna vecumam.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 177.panta pirmo daļu uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai.

Uzturlīdzekļus piedziņa pēc Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2016.gada 8.februāra sprieduma civillietā Nr.C31416913 ir pārtraucama ar 2017.gada 13.decembri, t.i. ar sprieduma taisīšanu šajā lietā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.

Kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 4,61 *euro* (lietas 2. lapa).

Ievērojot to, ka prasība par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu ir apmierināta, kā arī ņemot vērā to, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 8. punktu atbildētāji lietās par tiesas piespriesto uzturlīdzekļu samazināšanu bērnam ir atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, iepriekš nesamaksātie tiesas izdevumi ir ņemami uz valsts rēķina saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta ceturto daļu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 18.augusta lēmumu prasītājs daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas iesniedzot tiesā prasību par uzturlīdzekļu apmērā samazināšanu, nosakot maksājamās valsts nodevas apmēru 67,50 *euro.*

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs ir samaksājis valsts nodevu par prasību 67,50 euro un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 euro (lietas 32.-33. lapa), kas kopā ir 70,70 euro. Ņemot vērā, ka prasība atzīta par pamatoti iesniegtu, prasītājam ir

atlīdzināmi samaksātie tiesas izdevumi, piedzenot no atbildētājas 70,70 euro.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājai nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu

Saskaņā ar Civillikuma 177., 179.pantu un Civilprocesa likuma 97., 189.-193.,

n o s p r i e d a

prasību apmierināt.

Samazināt ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2016.gada 8.februāra sprieduma civillietā Nr.C31416913 piedzīto uzturlīdzekļu apmēru un **piedzīt** no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, līdzekļus meitas /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 95,00 *euro* mēnesī, no 2017.gada 13.decembra līdz tās 7 gadu vecumam, bet ne mazāk kā 25% no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, savukārt no /pers. C/ 7 gadu vecuma līdz pilngadības sasniegšanai 114,00 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Uzturlīdzekļu piedziņu uzsākt ar sprieduma spēkā stāšanās dienu.

Ar 2017.gada 13.decembri pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu pēc Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2016.gada 8.februāra sprieduma civillietā Nr.C31416913 .

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, samaksātos tiesas izdevumus 70,70 *euro*.

Noteikt termiņu sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2017. gada 13.decembra - Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese M.Miltiņa